

Lente: Paddestoelen in de stad

De wind brengt, wanneer hij van ver de stad binnen waait, vreemde geschenken met zich mee, die alleen worden opgemerkt door enkele gevoelige zielen, zoals mensen met hooikoorts, die niezen van het stuifmeel van bloemen uit andere streken.

Op een dag belandde in een smal perkje langs een drukke straat in de stad, wie weet waarvandaan, een windvlaag met sporen, en er groeiden een paar paddestoelen. Niemand zag ze staan, behalve de magazijnknecht Marcovaldo, die precies op die plek elke ochtend de tram nam.

Deze Marcovaldo had geen oog voor het stadsleven: borden, stoplichten, etalages, lichtreclames, affiches, hoe goed ook ontworpen om de aandacht te trekken, wisten nooit zijn blik te vangen, die leek te dwalen over de zandvlaktes van de woestijn. Maar een blad dat aan een tak vergeelde, of een veertje dat aan een dakpan zat gekleefd, ontging hem nooit: er was geen horzel op de rug van een paard, geen wormgaatje in een tafelblad, geen platgetrapte vijgenschil op het trottoir, of Marcovaldo zag het, sloeg aan het redeneren en ontdekte iets van de wisselingen van de seizoenen, van de verlangens van zijn ziel en de ellende van zijn bestaan. Zo gebeurde het dat hij op een ochtend, terwijl hij op de tram stond te wachten die hem naar de firma Sbv bracht, waar hij manasje-van-alles was, bij de halte iets ongewoons opmerkte in de steriele en korrelige strook grond onder de rij bomen langs de straat: op sommige plekken, bij de wortels van de bomen, leken bultjes op te zwellen die hier en daar opengingen en bolvormige, ondergrondse lichaampjes te voorschijn lieten komen.

Hij bukte zich om zijn veters vast te maken en keek nog eens beter: het waren paddestoelen, echte paddestoelen, die zo maar midden in de stad uit de grond kwamen! Het leek Marcovaldo dat de grauwe en troosteloze wereld om hem heen plotseling rijk was aan verborgen schatten, en dat er van het leven nog iets verwacht kon worden, buiten het uurloon van zijn arbeidscontract, de inflatietoeslag, de kinderbijslag en de broodprijscompensatie.

Op het werk was hij verstrooider dan anders; hij bedacht dat terwijl hij daar bezig was dozen en kisten uit te laden, in het donker van de aarde de paddestoelen waarvan alleen hij het bestaan kende, stil en langzaam hun poreuze vlees lieten rijpen, bodemsappen in zich opnemen en de korst van de aardkluiten openbraken. Een nachtje regen, zei hij bij zichzelf, en we

zouden ze al kunnen plukken. En hij kon haast niet wachten om zijn vrouw en zes kinderen van zijn ontdekking op de hoogte te stellen.

‘Ik zal jullie eens wat vertellen!’ kondigde hij aan tijdens het karige avondeten. ‘Deze week nog eten we paddestoelen! Heerlijke gebakken paddestoelen! Let maar eens op!’

En aan de kleinere kinderen, die niet wisten wat paddestoelen waren, vertelde hij verrukt over de schoonheid van de vele soorten, de fijnheid van hun smaak, en over de wijze waarop ze bereid moesten worden; en zo wist hij in het betoog ook zijn vrouw Domitilla mee te slepen, die zich tot op dat moment nogal sceptisch en ongeïnteresseerd had betoond.

‘En waar zijn die paddestoelen dan?’ vroegen de kinderen.

‘Zeg eens waar ze groeien!’ Bij die vraag werd Marcovaldo's enthousiasme geremd door opkomende argwaan: dan zul je zien, dacht hij, ik leg uit waar ze staan, zij gaan ze zoeken met een stelletje van die kwajongens, het gerucht verspreidt zich door de buurt, en de paddestoelen komen in de pan van een ander terecht! Zo bezorgde de ontdekking die zijn hart aanvankelijk had vervuld van universele liefde, hem nu een vlaag van hebzucht en een beklemmend gevoel van jaloezie en wantrouwen.

‘De plek van de paddestoelen ken ik en ik alleen,’ zei hij tegen de kinderen, ‘en wee je gebeente als jullie er met een woord over reppen.’

Toen Marcovaldo de volgende morgen de tramhalte naderde, was hij nogal ongerust. Hij boog zich over het perkje en zag tot zijn opluchting dat de paddestoelen een beetje gegroeid waren maar niet veel, en dat ze nog bijna helemaal onder de aarde verborgen zaten.

Terwijl hij zo voorovergebogen zat, merkte hij dat er iemand achter hem stond. Met een ruk kwam hij overeind en hij probeerde een nonchalante houding aan te nemen. Het was een straatveger die naar hem stond te kijken, leunend op zijn bezem.

Deze straatveger, op wiens rechtsgebied de paddestoelen zich bevonden, was een slungelige jongen met een bril. Hij heette Amadigi en Marcovaldo had al een tijd een hekel aan hem, misschien vanwege die brillenglazen die het asfalt van de straten afspeurden om elk spoortje van de natuur met een haal van zijn bezem weg te vagen.

Het was zaterdag, en Marcovaldo zwierf zijn halve vrije dag onopvallend rond in de buurt van het perkje, terwijl hij van een afstand de straatveger en de paddestoelen in de gaten hield, en uitrekende hoe lang het zou duren voor dat ze groot genoeg waren.

Die nacht regende het: zoals de boeren na maanden van droogte wakker worden en van vreugde opspringen bij het geluid van de eerste druppels, zo ging Marcovaldo, als enige in de stad, rechtop in bed zitten en hij riep zijn gezin bij elkaar. 'Het regent, het regent!' en hij snoof de geur op van natgeworden stof en verse schimmel die van buiten kwam.

Bij het aanbreken van de dag – het was zondag – snelde hij met de kinderen en met een geleende mand meteen naar het perkje. Daar stonden de paddestoelen, kaarsrecht op hun stelen, hun hoedjes hoog boven de nog drijfnatte aarde. 'Hoera!' en ze wierpen zich op de grond om ze te plukken. 'Papa! Kijk eens hoeveel die meneer daar er geplukt heeft!' zei Michelino, en zijn vader keek op en zag Amadigi naast hen staan, ook hij met een mand vol paddestoelen onder zijn arm.

'Zo, plukken jullie ze ook?' zei de straatveger. 'Je kunt ze dus eten? Ik heb er een paar geplukt maar ik wist niet of ik het wel kon vertrouwen... Verderop in de straat groeien nog grotere... Mooi, nu ik het weet waarschuw ik mijn familieleden; die staan daar te overleggen of ze ze zullen plukken of niet...' en hij beende snel weg.

Marcovaldo was sprakeloos: nog grotere paddestoelen, en hij had ze niet gezien, een oogst waar hij nooit op had durven hopen, die hem zo maar onder zijn neus werd weggekaapt. Even was hij versteend van nijd en woede, toen – zoals dat soms gebeurt – sloeg de ineensstorting van die persoonlijke hartstocht om in een opwelling van vrijgevigheid.

Om die tijd stonden er veel mensen op de tram te wachten, met een paraplu aan hun arm, want het weer was nog steeds vochtig en onzeker. 'He, jullie daar! Willen jullie vanavond gebakken paddestoelen eten?' riep Marcovaldo naar de mensen die opeengepakt bij de halte stonden. 'Er staan paddestoelen hier in de straat! Kom maar mee! Er is genoeg voor allemaal!' en hij snelde Amadigi achterna, gevolgd door een stoet mensen.

Ze vonden nog genoeg paddestoelen voor iedereen, en bij gebrek aan manden stopten ze ze in de opgevouwen paraplu's. Iemand zei: 'Het zou

leuk zijn om ze met z'n allen op te eten!' Maar ieder nam zijn paddestoelen en ging naar huis.

Toch zagen ze elkaar snel terug, ja diezelfde avond nog, in een zaal van het ziekenhuis, waar iedereen met een leeg gepompte maag van een vergiftiging was gered; echt ernstig was het niet, want de hoeveelheid paddestoelen die ieder had gegeten was maar klein.

Marcovaldo en Amadigi lagen in aangrenzende bedden en wierpen elkaar boze blikken toe.

Italo Calvino

Marcovaldo, of de seizoenen in de stad

Atlas Contact, 2006

Vertaling Linda Pennings